

Arktinen - antarktinen; tulevaisuuden muutosten ennakointi; haasteet, mahdollisuudet

Tiina Jortikka-Laitinen

Suurlähettiläs

Ulkoministeriö

Tulevaisuuden haasteet

Poliittiset muutostekijät; polaarialueiden strategisen merkityksen kasvu, kovan turvallisuuden korostuminen (NATO, EU, USA, Venäjä, Kiina), Venäjän ja lännen välisten jännitteiden kasvu

- **Yhteistyömuodot haastettuina;** poliittinen yhteistyö/Arkinen neuvosto jäissä, sääntöpohjaisessa yhteistyössä (Etelämanner/ATCM) jännitteitä (Venäjä-Ukraina, Kiina)

Ympäristölliset muutostekijät;

- **Ilmastonmuutos** nopeinta napa-alueilla, vaikutukset globaaleja (esim. merenpinnan nousu)
- **Kiihtyvä kilpailu luonnonvaroista;** merkittävä osa maaperässä vielä olevista mineraaleista sijaitsee napa-alueilla, merialueiden resurssit

Teknologiset muutostekijät; panostus tutkimukseen ja innovaatioihin

Mahdollisuudet Suomelle

- **Ilmastotoimet;** YK:n säilytettävä kyky sitouttaa maat ilmastotoimiin, pidettävä esillä polaarialueita ja panostettava sopeutumiseen
- **Arktinen merenkulku;** avautuvien arktisten meriväylien turvallisuus (henkilö, ympäristö); avaa mahdollisuuksia suomalaiselle osaamiselle (esim. jäämurto, AMK Laurean AI-ARC –hanke)
- **Arktiset tietoliikenneyhteydet;** EU:n Global Gateway –hanke (esim. Cininan Aasia-Eurooppa –merikaapeli)
- **Luonnonvarojen kestävä hyödyntäminen ja vihreä siirtymä;** esim. Arktinen kaivostoiminta
- **YK/BBNJ –sopimus** Kv. merialueiden suojele aavalla merellä ennen täysimittaisen liikenteen käynnistymistä

Etelämanner-sopimuksen (ATCM) osapuolikokous Helsingissä 29.5.-8.6.2023

- Kv. sopimusjärjestelmän tukeminen; ympäristö- ja ilmastoyhteistyö Venäjän kanssa on EU:n intressien mukaista (LTT)
- Etelämantereen suojelu ja säilyttäminen rauhanomaisen tutkimuksen alueena; uhattuna geopoliittisen kiinnostuksen ja turismin kasvaessa
- Ilmastonmuutoksen vaikutukset; kv. huomion saaminen ilmastotoimien nopeuttamiseksi – tavoitteena Helsingin julistus
- Polaarinen merenkulku – IMO:n Polaarikoodin toimeenpano/tehostaminen
- Suomalaisen kylmäosaamisen esittely